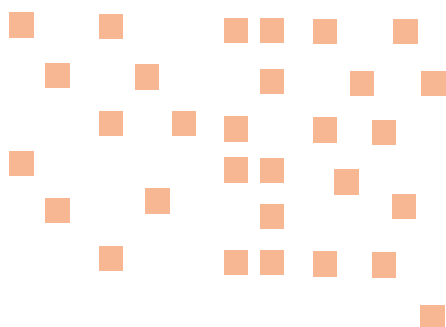

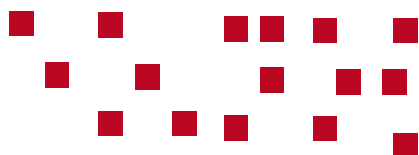
PANAMA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Panamie**

**DPU-WIKP-424/471/2026
07.08.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Panamie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

4 536 008 (szac. na 2025 r.).^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Metysi (mieszanka tubylców i białych) 65%, tubylcy 12,3% (Ngabe 7,6%, Kuna 2,4%, Embera 0,9%, Bugle 0,8%, inni 0,4%, nieokreśleni 0,2%), pochodzenie negroidalne lub afrykańskie 9,2%, Mulaci 6,8%, biali 6,7% (szacunki z 2010 r.).^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Ewangelicy 55%, katolicy 33,4%, niewierzący 10,1%, nieokreśleni 1,5% (szacunki z 2023 r.).^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

W 1821 r. Panama ogłosiła niepodległość od Hiszpanii i dołączyła do unii Kolumbii, Ekwadoru i Wenezueli, która przyjęła nazwę Republiki Wielkiej Kolumbii. Po rozwiązaniu unii w 1830 r. Panama pozostała częścią Kolumbii, ale dzięki wsparciu USA, odłączyła się od Kolumbii w 1903 r., jako niezależne państwo. Panama jest republiką prezydencką.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Panama dzieli się na 10 prowincji (*provincias*, liczba pojedyncza – *provincia*): Bocas del Toro, Chiriquí, Coclé, Colon, Darien, , Herrera, Los Santos, Panama, Panama Oeste, Veraguas i 4 regiony tubylcze (*comarcas*): Embera-Wounaan, Guna Yala, Naso Tjer Di, Ngabe-Bugle.^[5]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook Archive, Panama, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/PA>

² CIA (Central Intelligence Agency), Factbook Archive, Panama, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/PA>

³ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook Archive, Panama, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/PA>

⁴ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

⁵ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

Mapa. Podział administracyjny Panamy.^[6]

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głową państwa jest prezydent. Prezydent i wiceprezydent wybierani są bezpośrednio w tym samym głosowaniu zwykłą większością głosów na 5-letnią kadencję. Prezydent może ponownie startować w wyborach prezydenckich dopiero po upływie dwóch kadencji od zakończenia jego kadencji (w praktyce – po 10 latach). Prezydent jest jednocześnie głową państwa i szefem rządu. Ostatnie wybory prezydenckie odbyły się 5 maja 2024 r. Prezydentem został **José Raúl Mulino Quintero** (od 1 lipca 2024 r.). Przewidywana data następnych wyborów: maj 2029 r.^[7]

RZĄD I PREMIER

Szef rządu: Prezydent José Raúl Mulino Quintero jest jednocześnie szefem rządu. Gabinet jest mianowany przez prezydenta.^[8]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Panama posiada jednoizbowy organ ustawodawczy: Zgromadzenie Narodowe (Asamblea Nacional), który liczy 71 miejsc: (wszystkie wybierane bezpośrednio). System wyborczy jest systemem mieszanym. Kadencja trwa 5 lat. Ostatnie wybory

⁶ Wikimedia Commons, File: Panama base map, ECHO Panama Editable A4 Landscape, (CC BY-SA 3.0), 16.04.2021, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Maps_of_subdivisions_of_Panama#/media/File:Panama_Base_Map.png

⁷ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

⁸ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

odbyły się 5 maja 2024 r. W wyborach największą miejsc zdobyły: **Realizing Goals (RM)** (14); **Demokratyczna Partia Rewolucyjna (PRD)** (13); **Demokratyczna Zmiana (CD)** (8); **Partia Panamenistowska** (8); **Niezależni** (20); **Inne** (8). Odsetek kobiet w izbie: 21,7%. Kolejne wybory przewidywane są na maj 2029 r.^[9]

SYSTEM PRAWNY

W Panamie stosuje się system prawa cywilnego.^[10]

KARA ŚMIERCI

Panama całkowicie zniosła karę śmierci. Zgodnie z artykułem 29 Konstytucji Republiki Panamy, kara śmierci jest zakazana.^[11]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Panamie w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęły łącznie: w 2024 r. 4 osoby, do połowy października 2025 r. 2 osoby,^[12] zaś w pierwszej połowie 2026 r. (do 24 lipca 2026 r.) 6 osób.^[13]

Jednakże w przypadku Panamy ACLED nie uwzględnia w swoich statystykach ofiar związanych z działalnością ugrupowań przestępczych/gangów (przyp. WIKP), a jednym z największych problemów Panamy są właśnie tego rodzaju organizacje, które zajmują się produkcją i handlem narkotykami. Wskutek ich działalności, w pierwszym półroczu 2026 r. w Panamie zginęło 300 osób, co było najwyższą liczbą ofiar od 2022 r.^[14]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Panama nie posiada stałej armii. Została ona rozwiązana w 1990 r. po obaleniu reżimu Manuela Noriegi, a w 1994 r. zakaz utrzymywania stałych sił zbrojnych został zapisany w konstytucji.^[15]

⁹ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

¹⁰ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

¹¹ Inter-American Commission on Human Rights, Organization of American States, Chapter 2, Right to life, <https://cidh.oas.org/countryrep/Panama89eng/chap.2.htm>

¹² ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Panama, incydenty i ofiary, 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Number of reported fatalities by country-year, 24.07.2026, <https://acleddata.com/aggregated/number-reported-fatalities-country-year>

¹⁴ PNO (Panama Now On-Line), Panama Records 300 Homicides in Six Months, 17.07.2026, <https://panamanowonline.com/panama-300-homicides-six-months-worst-since-2022/>

¹⁵ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

Panamskie Siły Publiczne skupiają się na egzekwowaniu prawa, kontroli granic i bezpieczeństwie morskim.^[16]

Policja Narodowa odpowiada za wewnętrzne egzekwowanie prawa i porządek publiczny, zaś Narodowa Służba Graniczna (SENAFRONT) zajmuje się bezpieczeństwem granic. Służba Lotniczo-Morska odpowiada za prowadzenie operacji powietrznych i morskich, które obejmują pewne obowiązki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego (kluczowe obszary zainteresowania to zwalczanie handlu narkotykami i zabezpieczanie granicy, szczególnie granicy z Kolumbią, gdzie SENAFRONT utrzymuje znaczącą obecność).^[17]

Obecnie w Panamie nie toczy się żaden wewnętrzny ani międzynarodowy konflikt zbrojny. Głównym problemem Panamy są kartele narkotkowe, gangi i przemyt, które wykorzystują Panamę jako kraj tranzytowy między Ameryką Południową a Północną. Na działalność karteli najbardziej narażone są prowincje Colon, Panama (zwłaszcza niektóre dzielnice stolicy kraju), a także Darien przy granicy z Kolumbią.^{[18][19]}

Przestępczość zorganizowana. Gangi przestępcze są obecne w Panamie od lat 80. XX w., choć w mniejszym stopniu niż w innych krajach regionu. Przez długi czas grupy te zajmowały się głównie drobnymi przestępstwami, ale z czasem rozrosły się i stały się bardziej zorganizowane, angażując się w międzynarodowy handel narkotykami i płatne zabójstwa. Świat przestępczy w Panamie zdominowany jest obecnie przez dwa główne rywalizujące ze sobą gangi: **Bagdad** i **Calor Calor**. Oba zaczynały jako gangi młodzieżowe, ale przekształciły się w potężne syndykaty przestępcze, zdolne do przejęcia dziesiątek mniejszych gangów i współpracy z jednymi z najpotężniejszych organizacji narkotkowych w Ameryce Łacińskiej. Pod względem operacyjnym obie grupy działają w bardzo podobny sposób. Obie koncentrują się na zdominowaniu korytarzy przemytu kokainy, które łączą Panamę z rynkami zamorskimi. Ich głównym celem jest kontrola kluczowych obszarów wzdłuż głównych szlaków przemytniczych i portów morskich, zwłaszcza wzdłuż wybrzeży w pobliżu Panama City i Colón.^[20]

Przestępczość międzynarodowa. Na terytorium Panamy działa **Urabeños** - jedna z największych kolumbijskich organizacji przestępczych. Jest najbardziej wpływowym zagranicznym podmiotem przestępczym w Panamie. Znana również jako **Clan del Golfo**, organizacja wykorzystuje rozległą kontrolę terytorialną w północnej Kolumbii, aby zdominować morskie i lądowe szlaki przemytnicze łączące oba kraje. Grupa zajmuje się również przemytem ludzi, zatrudniając przedstawicieli lokalnych społeczności jako przewodników przeprowadzających migrantów przez gęsto zalesiony obszar Darien Gap.^[21]

W kraju są również aktywne meksykańskie grupy przestępcze, w tym kartel **Sinaloa**. Wysyłają one emisariuszy do Panamy, aby zapewnić stałe dostawy kokainy, a nie ustanawiać kontrolę terytorialną. Polegają również na lokalnych gangach, które zajmują się transportem kokainy po kraju.^[22]

¹⁶ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

¹⁷ Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>

¹⁸ Gov.uk, Foreign Travel advice: Panama, 06.08.2026, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/panama/safety-and-security>

¹⁹ InSight Crime, Panama Profile, 10.07.2026, <https://insightcrime.org/panama-organized-crime-news/panama/>

²⁰ InSight Crime, Panama Profile, 10.07.2026, <https://insightcrime.org/panama-organized-crime-news/panama/>

²¹ InSight Crime, Panama Profile, 10.07.2026, <https://insightcrime.org/panama-organized-crime-news/panama/>

²² InSight Crime, Panama Profile, 10.07.2026, <https://insightcrime.org/panama-organized-crime-news/panama/>

Dzięki zaangażowaniu rządu Panamy we współpracę regionalną, w tym wspólne operacje z Kolumbią i Stanami Zjednoczonymi Ameryki, kraj odnosi w ostatnim okresie sukcesy w walce z gangami i konfiskatą kokainy. Stany Zjednoczone zapewniają również panamskim siłom bezpieczeństwa wsparcie taktyczne, szkolenia i pomoc wywiadowczą. Współpraca z amerykańską DEA (Agencją ds. Zwalczania Narkotyków) przyniosła na przykład udowodnione sukcesy w walce z Bagdadem, jedną z głównych organizacji przestępczych w kraju. Mimo to panamskie siły bezpieczeństwa od dawna spotykają się z krytyką dot. korupcji, a szereg organizacji zajmujących się handlem narkotykami infiltruje je i czasami werbuje funkcjonariuszy.^[23]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W sierpniu 2024 r. Panama wprowadziła godzinę policyjną dla nieletnich poniżej 18. roku życia bez opieki w prowincji Colón. Jest to element działań rządu mających na celu zwalczanie grup przestępczych i przestępczości zorganizowanej. W Colón obowiązuje godzina policyjna od niedzieli do czwartku w godzinach 20:00-4:00 oraz w piątki i soboty w godzinach 21:00-5:00. Osoby niepełnoletnie podróżujące bez opieki, które nie przestrzegają godziny policyjnej, mogą zostać aresztowane przez policję.^[24]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2024 r. w Panamie w różnego rodzaju incydentach bezpieczeństwa śmierć poniosła 1 osoba cywilna, do połowy października 2025 r. nie było ofiar śmiertelnych (przyp. WIKP: w przeciwieństwie do krajów takich jak Wenezuela i Kolumbia, ACLED w przypadku Panamy, nie uwzględnia ofiar wynikających z działalności gangów).^[25]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2024 r. do lipca 2026 r. na terenie Panamy nie odnotowano regularnych działań zbrojnych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

²³ InSight Crime, Panama Profile, 10.07.2026, <https://insightcrime.org/panama-organized-crime-news/panama/>

²⁴ Gov.uk, Foreign Travel advice: Panama, 06.08.2026, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/panama/safety-and-security>

²⁵ ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Panama, incydenty i ofiary, 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2024 r. do lipca 2026 r. na terenie Panamy nie odnotowano działań partyzanckich, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2024 r. do lipca 2026 r. na terenie Panamy nie odnotowano regularnych działań odwetowych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Na terytorium Panamy nie toczy się obecnie żaden konflikt zbrojny.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2024 r. do lipca 2026 r. na terenie Panamy nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

W grudniu 2025 r. namierzono pięć min przeciwpiechotnych, improwizowanych urządzeń wybuchowych znanych jako „leg-breakers”. Znalazły je i zniszczyły siły specjalne Narodowej Służby Granicznej (Senafront) podczas patrolowania kordonu granicznego między Panamą a Kolumbią. Dwa z ładunków wybuchowych znajdowały się w pobliżu bazy wojskowej La Olla Binational, a trzy w Alto Limón. Wykonane z powszechnie dostępnych materiałów, ładunki te – typowe dla organizacji przestępczych, takich jak Clan del Golfo – miały utrudniać działania władzom i siać postrach w społecznościach przygranicznych.^[26]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W okresie od początku 2024 r. do lipca 2026 r. na terenie Panamy odnotowano pojedyncze przypadki tego typu zdarzeń. Jednym z nich był przypadek porwania dla okupu związanego z przemytem ludzi i działalnością grup przestępczych w Darien. W 2025 r. śledczy prowadzili sprawę porwania dla okupu dwóch obywateli Indii, którzy chcieli przedostać się do Stanów Zjednoczonych. Po opłaceniu okupu osoby te zostały wypuszczone.^[27]

²⁶ Ministerio de Seguridad Republica, Senafront destruye minas antipersonales y desmantela redes criminales en Darién, 17.12.2025, <https://www.minseg.gob.pa/2025/12/senafront-destruye-minas-antipersonales-y-desmantela-redes-criminales-en-darien/>

²⁷ Instagram, CNAinsider, Part 9; Kidnapped, <https://www.instagram.com/reel/DVifK8mkaA2/>

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Wolność zgromadzeń w Panamie jest na ogół respektowana, a pokojowe demonstracje są powszechne, chociaż protesty blokujące drogi i autostrady często kończą się aresztowaniami i starciami z policją.^[28]

5 kwietnia 2025 r. w miejscowości La Encantada w departamencie Colón grupa demonstrantów zablokowała drogę, a pięciu z nich obrzuciło kamieniami pojazd przewożący pracowników Zarządu Kanału Panamskiego (ACP), którzy próbowali dotrzeć do miejscowości Los Cedros, aby wziąć udział w spotkaniu z mieszkańcami, dotyczącym projektu zbiornika wodnego na rzece Indio. Demonstranci sprzeciwiali się realizacji projektu budowy zbiornika wodnego na rzece Indio. Nie odnotowano ofiar.^[29]

6 czerwca 2025 r. w San Felix w departamencie Chiriqui grupa demonstrantów, w tym przedstawiciele społeczności tubylczej, nauczyciele i rodzice, przemarszerowała z San Felix w kierunku Autostrady Międzyamerykańskiej (prawdopodobnie w proteście przeciwko reformom Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Podczas marszu demonstranci zatrzymali przewodniczącego Rady Prowincjonalnej Nedrinie (polityka regionalnego) w salonie fryzjerskim. Został on obrażony i fizycznie zaatakowany przez jednego z protestujących nauczycieli (nie podano dalszych szczegółów dotyczących tego ataku). Według samego przewodniczącego przyczyną ataku był jego sprzeciw wobec ogólnokrajowych blokad dróg zorganizowanych w proteście przeciwko reformom Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (CSS). Policja interweniowała i eskortowała go, zanim doszło do linczu.^[30]

Reforma emerytalna w 2025 r. wywołała protesty w całym kraju. W prowincji Bocad del Toro znanej z produkcji bananów, protestujący dokonywali aktów wandalizmu na tak dużą skalę, że policja zawiesiła tam prawa konstytucyjne w czerwcu 2025 r. na pięć dni.^[31]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Przestępczość zorganizowana w Panamie jest dużym problemem, szczególnie przemysł narkotykowy, ale nie na taką skalę jak w innych krajach regionu (np. Kolumbia, Wenezuela). [Patrz: **Charakterystyka sytuacji bezpieczeństwa**].

Panama pozostaje kluczowym węzłem tranzytowym dla globalnego handlu kokainą. Duże ilości kokainy przepływają z Kolumbii przez wody terytorialne Panamy, wykorzystując szlaki morskie i transport kontenerowy. Pomimo znaczących przejęć – plasujących Panamę w czołówce trzech krajów Ameryki pod względem przechwytywania narkotyków – metody przemytu wciąż ewoluują. Handel kokainą napędza lokalne konflikty gangów, zaostrzając przemoc w ośrodkach miejskich. Chociaż krajowa konsumpcja kokainy utrzymuje się na niskim poziomie, panamski

²⁸ Freedom House, Freedom in the World Panama 2024, <https://freedomhouse.org/country/panama/freedom-world/2024>

²⁹ ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Panama, civilians, violent demonstrations, 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁰ ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Panama, civilians, violent demonstrations, 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³¹ BBC, Rocha L., Panama declares emergency over banana region unrest, 21.06.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cql0r430qglo>

system finansowy jest szeroko wykorzystywany do prania pieniędzy pochodzących z tego handlu.^[32]

Panama służy przede wszystkim jako kraj tranzytowy dla handlu ludźmi, szczególnie dotykając osoby przemieszczające się z Ameryki Południowej i Środkowej do Ameryki Północnej. Migranci z Wenezueli, Ekwadoru, Kolumbii, Haiti i Chin pokonują niebezpieczną Przełęcz Darién, narażając się na przemoc, wykorzystywanie seksualne i pracę przymusową. Zorganizowane grupy przestępcze, często zagraniczne, wykorzystują ten przepływ migracyjny, czerpiąc zyski z opłat za przemyt i sieci handlu ludźmi. Ofiary, w tym kobiety, osoby niepełnoletnie i osoby LGBTQI+, są zmuszane do pracy przymusowej w rolnictwie, hotelarstwie i górnictwie, a także wykorzystywane do pracy w przemyśle seksualnym w barach i domach publicznych. Turystyka seksualna z udziałem dzieci jest również problemem.^[33]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Rząd na ogół respektuje wolność podróżowania za granicę i przemieszczania się wewnątrz kraju, w tym wolność zmiany miejsca zamieszkania, zatrudnienia i edukacji.^[34]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Ludność miejska Panamy stanowi 69,5% całkowitej populacji (2023), zaś współczynnik urbanizacji wynosi 1,92% (szacunki na lata 2020–2025).^[35]

Populacja jest skoncentrowana w centralnej części kraju, szczególnie wokół Kanału, ale znaczna część ludności mieszka również na dalekim zachodzie wokół miasta Dawid; wschodnia trzecia część kraju jest słabo zaludniona.^[36]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Panama nie ma obecnie masowego problemu IDP (Internally Displaced Persons). Przymusowe przesiedlenia mogą być powodowane zmianami klimatycznymi, np. podniesieniem się poziomu wody na wyspach Guna Yala.^[37] Przesiedlenia mogą

³² Global Organized Crime Index, Panama, 2025, <https://ocindex.net/country/panama>

³³ Global Organized Crime Index, Panama, 2025, <https://ocindex.net/country/panama>

³⁴ Freedom House, Freedom in the World Panama 2024, <https://freedomhouse.org/country/panama/freedom-world/2024>

³⁵ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook Archive, Panama, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/PA>

³⁶ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook Archive, Panama, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/PA>

³⁷ Mongabay, Wallace, E., In Panama, Indigenous Guna prepare for climate exodus from a second island home, 10.04.2025, <https://news.mongabay.com/2025/04/in-panama-indigenous-guna-prepare-for-climate-exodus-from-a-second-island-home/>

być również skutkiem kryzysu migracyjnego i przemocy przestępczej w Darien, a także lokalnych napięć społecznych na terenach ludności rdzennej.^[38]

Migracje przez przełęcz Darien. Przełęcz Darien w Panamie przez długi czas uważano za zbyt niebezpieczną do przekroczenia. Ci, którzy się odważyli, musieli stawić czoła jadowitym węzom, rwącym rzekom i bandytom, rabującym podróżnych. Jednak rosnąca przemoc, tyrania i trudności gospodarcze w Ameryce Łacińskiej i na całym świecie zmuszają coraz większą liczbę osób do podjęcia tej niebezpiecznej wędrówki. W 2014 r. przełęcz przekroczyło mniej niż 10 000 migrantów. W 2023 r. zrobiło to ponad 500 000 takich osób. Polityka prezydenta Donalda Trumpa znacznie ograniczyła migrację przez przełęcz Darien do Stanów Zjednoczonych Ameryki. Granice uszczelniono, a prezydent Trump rozpoczął odsyłanie migrantów do Panamy. Zgodnie z porozumieniem podpisanym przez rządy panów Mulino i Bidena, migranci, którzy nie mają prawa pobytu w Panamie, mają zostać odesłani do domu lotami opłaconymi przez Stany Zjednoczone. Panama otrzymała początkową kwotę 6 milionów dolarów na wyposażenie i szkolenie agentów Senafront oraz pokrycie kosztów lotów repatriacyjnych. Migrantami, którzy utknęli w Panamie zajmuje się m.in. specjalnie powołane biuro UNHCR.^[39]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Panama nie jest obecnie krajem, z którego pochodzi duża liczba uchodźców. Większość migracji z Panamy ma charakter ekonomiczny. Najważniejsze kierunki migracyjne to Stany Zjednoczone Ameryki (78%), Kostaryka (23%), Hiszpania (2,73%), Kanada i inne kraje Ameryki Łacińskiej. Emigranci to często osoby o wysokim poziomie wykształcenia, zwłaszcza ci wyjeżdżający do USA, gdzie Panamczycy stanowią grupę imigrantów z Ameryki Środkowej o najwyższym poziomie wykształcenia, co pozwala im zdobywać najlepsze stanowiska pracy, a co za tym idzie – osiągać najwyższe dochody. Natomiast migracja transgraniczna do Kostaryki składa się głównie z migrantów pochodzenia rdzennego o niższym poziomie wykształcenia, którzy w kraju docelowym są zazwyczaj zatrudniani jako tania siła robocza przy uprawach rolnych.^[40]

PODSUMOWANIE

Panama jest republiką prezydencką.

Kara śmierci w Panamie nie jest orzekana ani wykonywana.

Na terenie Panamy nie toczy się żaden konflikt zbrojny.

W Panamie nie odnotowuje się masowych przesiedleń. Sporadyczne przesiedlenia mogą wynikać ze zmian klimatycznych, a także z działalności uzbrojonych gangów, zajmujących się handlem narkotykami oraz przemytem ludzi przez przełęcz Darien, docelowo do Stanów Zjednoczonych. Obecnie współpraca Panamy ze Stanami

³⁸ Panama Multi-Country Office, Persons of concern in the Multi-Country Office Panama, <https://data.unhcr.org/en/situations/mcopenpanama>

³⁹ The Economist, A bold plan to close the deadly Darién Gap unravels, America and Panama struggle to control surging migration, 15.08.2024, <https://www.economist.com/the-americas/2024/08/15/a-bold-plan-to-close-the-deadly-darien-gap-unravels?>

⁴⁰ Migrants-refugees.va, Migration profile: Panama, 2022, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/02/2022-CP-Panama.pdf>

Zjednoczonymi znacznie ograniczyła ten proceder. Rząd Panamy współpracuje ze Stanami Zjednoczonymi w kwestii repatriacji uchodźców, którzy utknęli w Panamie w związku z uszczelnieniem granicy.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. CIA (Central Intelligence Agency), Factbook Archive, Panama, 2025, <https://worldfactbookarchive.org/archive/2025/PA>
2. Wikimedia Commons, File: Panama base map, ECHO Panama Editable A4 Landscape, (CC BY-SA 3.0), 16.04.2021, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Maps_of_subdivisions_of_Panama//media/File:Panama_Base_Map.png
3. Inter-American Commission on Human Rights, Organization of American States, Chapter 2, Right to life, <https://cidh.oas.org/countryrep/Panama89eng/chap.2.htm>
4. ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Panama, incydenty i ofiary, 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
5. PNO (Panama Now On-Line), Panama Records 300 Homicides in Six Months, 17.07.2026, <https://panamanowonline.com/panama-300-homicides-six-months-worst-since-2022/>
6. Ministerio de Seguridad Republica, Senafront destruye minas antipersonales y desmantela redes criminales en Darién, 17.12.2025, <https://www.minseg.gob.pa/2025/12/senafront-destruye-minas-antipersonales-y-desmantela-redes-criminales-en-darien/>
7. Instagram, CNAinsider, Part 9; Kidnapped, <https://www.instagram.com/reel/DVifK8mkaA2/>
8. Freedom House, Freedom in the World Panama 2024, <https://freedomhouse.org/country/panama/freedom-world/2024>
9. ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Panama, civilians, violent demonstrations, 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
10. BBC, Rocha L., Panama declares emergency over banana region unrest, 21.06.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cql0r430gglo>
11. Global Organized Crime Index, Panama, 2025, <https://ocindex.net/country/panama>
12. Mongabay, Wallace, E., In Panama, Indigenous Guna prepare for climate exodus from a second island home, 10.04.2025, <https://news.mongabay.com/2025/04/in-panama-indigenous-guna-prepare-for-climate-exodus-from-a-second-island-home/>
13. Panama Multi-Country Office, Persons of concern in the Multi-Country Office Panama, <https://data.unhcr.org/en/situations/mcopenama>
14. The Economist, A bold plan to close the deadly Darién Gap unravels, America and Panama struggle to control surging migration, 15.08.2024, <https://www.economist.com/the-americas/2024/08/15/a-bold-plan-to-close-the-deadly-darien-gap-unravels?>
15. Migrants-refugees.va, Migration profile: Panama, 2022, <https://migrants-refugees.va/it/wp-content/uploads/sites/3/2022/02/2022-CP-Panama.pdf>

16. Interia Wydarzenia, Panama, 11.06.2024, <https://wydarzenia.interia.pl/tematy-panama,gsbi,4553>
17. InSight Crime, Panama Profile, 10.07.2026, <https://insightcrime.org/panama-organized-crime-news/panama/>
18. Gov.uk, Foreign Travel advice: Panama, 06.08.2026, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/panama/safety-and-security>